

Мовленнєва ГОТОВНІСТЬ ДИТИНИ ДО ШКІЛЬНОГО НАВЧАННЯ

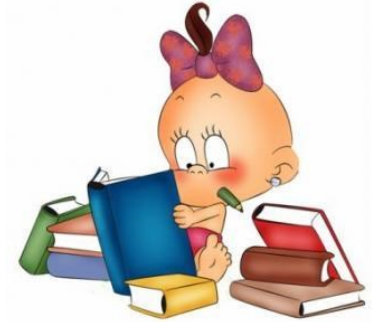

МОВЛЕННЄВИЙ РОЗВИТОК

Мовленнєвий розвиток дітей 6-го року життя ґрунтується на комплексному вирішенні завдань:

- формування звукової культури;
- лексичного запасу;
- граматичного ладу мовлення;
- зв'язного мовлення (діалогічного і монологічного).

Розвиток цих компонентів мовлення є пропедевтикою читання та письма.

Готовність або неготовність дитини до початку шкільного навчання визначається рівнем його мовленнєвого розвитку.

Якість навчальної діяльності буде залежати від того, наскільки були сформовані передумови в дошкільному періоді.

Чим краще у нього буде розвинене мовлення до вступу до школи, тим швидше учень навчиться читати та писати. І взагалі засвоїть всю систему знань.

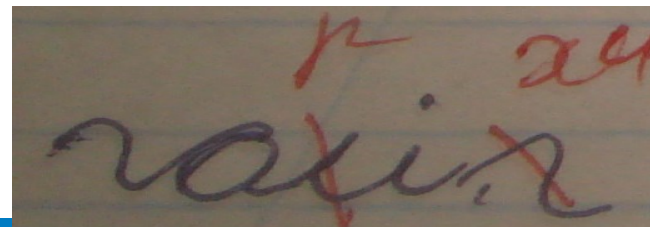
На що потрібно звернути увагу? Стан звуковимови

Дитина до 6 років повинна правильно та чітко вимовляти всі звуки мовлення.

Особливо не повинно бути заміन одних звуків іншими, н-д: ЛАК замість РАК.

Бо письмо є відображенням усного мовлення. Дитина пише так, як промовляє.

Виражені ж порушення в цій сфері призводять до відбиття неправильної вимови на письмі через опору на неправильне промовляння.

Дітям, які мають мовленнєві розлади,
необхідна рання своєчасна корекція
усного мовлення.

Чим раніше буде розпочата корекція, тим краще
буде її результат.

Логопедичну допомогу майбутнім школярам
надають:

- логопеди в дитячому садочку.
- логопеди в медичному закладі.
- консультативну допомогу- вчителі-логопеди
управління освіти на логопунктах при ЗНЗ.

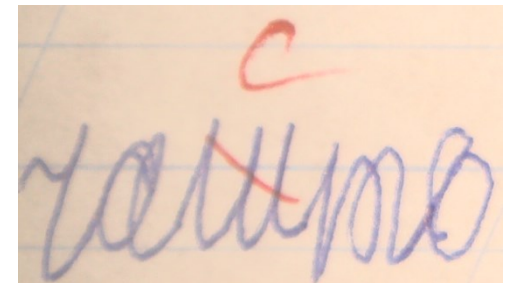
Стан фонематичних процесів

1. Дитина повинна вміти розрізняти всі звуки на слух

(дзвінкі-глухі, тверді-м'які, свистячі-шиплячі, Р-Л-Й)

Чітке розрізнення на слух всіх звуків мовлення - є однією з необхідних передумов оволодіння грамотою.

Такі недоліки виправляє логопед.

Дитина повинна володіти елементарними навичками звукового аналізу.

Прості форми такого аналізу стають «доступними» дітям вже в дошкільному віці, і це є одним з важливих показників їх готовності до навчання грамоті.

Діти повинні вміти:

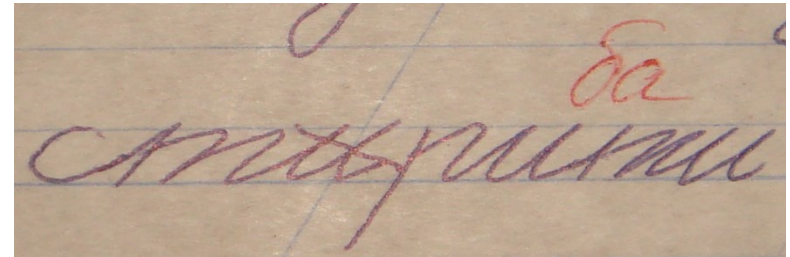
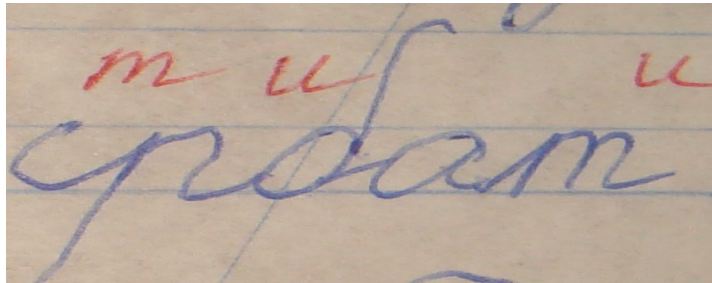
- ділити речення на слова;
- ділити слова на склади;
- вміти виділяти всі звуки в словах;
- встановлювати послідовність звуків в слові;
- визначати перший і останній звук у слові, порахувати кількість звуків у слові.

Найбільш характерні помилки, що проявляються на письмі внаслідок недорозвинення функцій мовленнєвого аналізу та синтезу.

- пропуски;
- перестановки;
- додавання зайвих букв та складів.

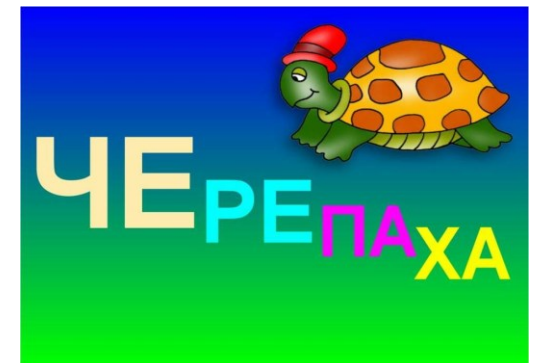
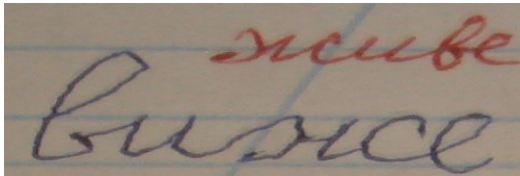

Стан складової структури слова.

Засвоєння дітьми складової структури слова передбачає оволодіння не тільки кількісним складом слова, але і певною послідовністю звуків, його ритміко-інтонаційним оформленням та наголосом.

Шестирічна дитина повинна вміти безпомилково вимовляти слова типу: велосипедист, екскурсовод і т.п.

При порушенні складової структури слова може спотворюватися порядок складів, скорочуватися їх число, відзначаються заміщення.

Стан словникового запасу слів. Лексична сторона мовлення

Словниковий запас дитини старшого дошкільного віку повинен складати не менше 2000 слів, причому в ньому повинні бути представлені всі основні частини мови: іменники, прикметники, дієслова, займенники, прийменники тощо.

Повинні бути присутні в словнику дитини і узагальнювальні слова (типу: одяг, взуття, посуд, тварини, птахи, овочі, фрукти і т.п.)

Недорозвинення лексичної сторони мовлення впливає на розуміння прочитаного, навіть при технічно правильному читанні. Такі діти важко усвідомлюють значення прочитаних слів, речень, тексту.

У старших класах виникають помилки в підборі перевірочних слів на письмі.

щоб мова дитини відповідала віковій нормі, а словник був досить багатим, намагайтеся:

по-перше, самі говорити правильно,
по-друге, більше часу знаходити для спілкування з дітьми,
а по-третє, займатися з ними.

- (наприклад, дитині пропонується назвати всі відомі йому дерева, квіти та ін.);
- підбір ознак до певного предмету;
- підбір можливих дій до предмету;
- підбір предметів до заданої дії;
- підбір синонімів;
- підбір антонімів, тощо.

Формування граматичної будови МОВИ.

У дітей повинні бути сформовані навички словозміни та словотворення.

Дітей необхідно навчати

- називати слова у множині (стіл-столи);
- правильно узгоджувати слова в реченні: іменники з числівниками (пять олівців)
- вживати різні прийменники (під столом, із-за дерева);
- узгоджувати іменники з прикметниками в роді, числі, відмінку (наприклад: блакитний рушник);
- утворювати слова за допомогою зменшувально-пестливих суфіксів (наприклад: руки-рученята);
- утворювати відносні і присвійні прикметники від іменників (наприклад: малина - малинове, лисиця - лисяча).
- складати прості і складні речення;

Володіння зв'язною мовою.

Про розвиток зв'язного мовлення у дитини необхідно турбуватися вже в дошкільному віці.

Дитину потрібно вчити чітко та послідовно висловлювати свої думки.

Порушення самостійного зв'язного мовлення може виражатися в труднощах переказу, в складанні розповіді, в написанні творів.

Як працювати над розвитком зв'язного мовлення та формуванням граматичної будови мовлення?

- Навчайте дітей відповідати повними реченнями на питання.
- Переказувати казку, розповідь.
- Пропонуйте скласти казку, продовжити речення, описати те, що відбувається на вулиці, картині.

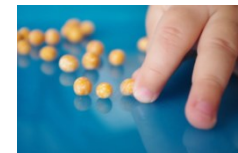

Розвиток інших процесів- Розвиток дрібних м'язів пальців рук

Запорукою готовності до навчання є розвиток дрібних м'язів пальців рук, це впливає і на розвиток мовлення дитини, і на підготовку руки до письма.

Яким же чином розвивати дрібну моторику?

- Розминати пальцями тісто, пластилін.
- Катати по черзі кожним пальцем дрібні намистинки, камінчики, кульки.
- Зав'язувати вузли на товстій і тонкій мотузках і шнурках.
- Штрихувати, малювати, розфарбовувати олівцем, крейдою, фарбами.
- Різати ножицями.
- Конструювати з паперу (оригамі), в'язати.
- Робити пальчикову гімнастику.
- Складати пазли.

Для попередження мовних розладів, а також дисграфії, дислексії, пропонується використовувати на уроках фізкультхвилинки з елементами пальчикової гімнастики.

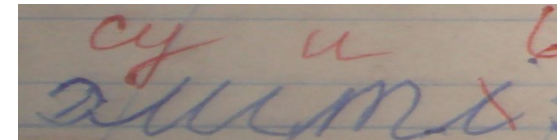

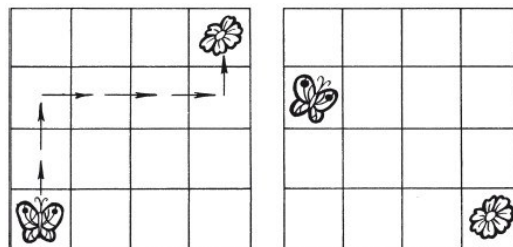
Стан зорово-просторових функцій

Дитина повинна добре орієнтуватися у просторі:

- уміти визначати «право - ліво» в різних умовах, положеннях тіла;
- уміти розрізняти предмети і геометричні фігури за формою, за розмірами (коло, овал, квадрат, трикутник; великий — маленький, більше — менше);
- правильно розташовувати предмети у просторі (вгорі-внизу, праворуч-ліворуч);
- уміти впізнавати предмети, букви в різних положеннях;

- Орієнтуватися в поняттях: «Вчора - сьогодні – завтра», «Частини доби» тощо.

Відомо, що основний розвиток мовлення відбувається до 5 років.
Після 5 років відбувається вдосконалення мовних функцій.

Тому потрібно:

- Розмовляти з дитиною правильно вимовляючи слова;
- Вчасно звертатися до спеціалістів - своєчасно виправляти неправильну звуковимову дитини, розвивати фонематичний слух;
- Виправляти, якщо дитина неправильно вимовляє звуки в словах або перекручує, спрощує складову структуру слова, переставляє місцями слова в реченні під час повторення за дорослим;
- Розвивати загальну і дрібну моторику дитини: більше малюйте, фарбуйте, ліпіть з пластиліну, збирайте намисто.
- Працювати над розвитком пізнавальних здібностей дитини: розучувати вірші, придумувати розповіді.
- Частіше грати з дітьми в магазин, лікарню, перукарню, будівництво тощо.

Будьте послідовні в своїх вимогах. З розумінням поставтеся до того, що багато чого не буде виходити відразу.

Добре розвинена мова першокласника
служить засобом успішного навчання не тільки з
письма та читання, але й з інших предметів у
школі.

Успіхів Вам і Вашим дітям!

